

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobce : X.X.
bytem Y.Y.

proti
žalované: Česká advokátní komora
sídlem Národní 16, Praha 1, PSČ 110 00

o žalobě proti rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 27. 9. 2024, č. j. 10.01-000146/23-0010,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Předmět a vymezení sporu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým žalovaná rozhodovala o žádosti žalobce ze dne 15. 3. 2023 o určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně dle ustanovení § 18c zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“). O žádosti bylo rozhodnuto tak, že řízení o určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně dle ustanovení § 18c zákona o advokacii se zastavuje dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, neboť žádost se stala zjevně bezpředmětnou.
2. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná vyšla ze zjištění, že žalobce v podané žádosti žádal o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o jeho ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2023, č. j. 101 Co 117/2022-2801. K této žádosti žalovaná vydala rozhodnutí již dne 14. 4. 2023, kterým žalobci advokáta neurčila. Žalobce poté napadl toto původní rozhodnutí žalobou, o níž Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 19. 7. 2024 č. j. 3 A 68/2023-55, kterým rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.
3. V tomto dalším řízení žalovaná nahlédnutím do databáze rozhodnutí ústavního soudu zjistila, že dne 19. 5. 2023 vydal Ústavní soud usnesení pod sp. zn. IV.ÚS 1243/23, kterým ve věci ústavní stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze 30. 1. 2023 č. j. 101 Co 117/2022-2801 rozhodl tak, že ústavní stížnost odmítl, neboť jí žalobce podal po lhůtě k tomu určené a nebyl zastoupen advokátem. Řízení před Ústavním soudem tak bylo skončeno. S ohledem na tuto skutečnost žalovaná shledala důvodným zastavit řízení dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, neboť žádost žadatele se tak stala zjevně bezpředmětnou.

II. Žaloba

4. Žalobce v podané žalobě namítal nezákonnost rozhodnutí žalované, kterou spatřoval v porušení ustanovení § 18c odst. 5, věty druhé zákona o advokacii spočívající v tom, že byt žalobce osvědčil splnění zákonných podmínek pro podání žádosti o určení advokáta a žádost byla datována dnem 15. 3. 2023 a byla doručena žalované komoře dne 17. 3. 2023, žalovaná nesplnila zvláštní zásadu komory bez zbytečného odkladu určit advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek. Žalobce uvedl datum doručení posledního rozhodnutí soudu, proti němuž měla směřovat ústavní stížnost dnem 6. 3. 2023 (lhůta k podání ústavní stížnosti měla tedy uplynout dne 6. 5. 2023) a namítal, že žalovaná tak měla a mohla vyřídit žádost o určení advokáta bez zbytečného odkladu, resp. dle § 6 odst. 1 správního řádu bez zbytečných průtahů nebo ve lhůtě přiměřené do jednoho měsíce od doručení žádosti, tj. do 6. 4. 2023. Žalovaná v přiměřené lhůtě, tj. do 6. 4. 2023 o určení advokáta nerozhodla a učinila tak až dne 27. 9. 2024 napadeným rozhodnutím, po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti, aniž by v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla zvláštní okolnosti, které by jí ve včasném rozhodnutí napadeným výrokem bránily. Žalovaná tak přehlížela i další kumulativní a notoricky známý fakt ze zákona o Ústavním soudu i z nespočetné judikatury Ústavního soudu, totiž, že na Ústavní soud se nelze obracet jinak než v zastoupení advokátem. Úmysl žalované byl dle žalobce zřejmý, a to docílit zastavení řízení pro zjevnou bezpředmětnost a znemožnit žalobci soudní ochranu a v jeho tísní a ve hmotné nouzi potřebu advokátního přímusu. Podle žalobce je zcela evidentní motiv žalované manipulovat se stavem věci a zkreslovat údaje o stavu věci, přičemž žalobce odkázal na § 250 odst. 1 písm. a) a c) trestního zákona a § 254 odst. 1 trestního zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.X.

5. Žalobce dále spatřoval nezákonnost napadeného výroku v aplikaci ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, když dovozoval, že toto ustanovení se použije ve smyslu § 1 odst. 2 správního řádu, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup. Takový jiný postup dle žalobce obsahuje znění za § 40 a § 18c odst. 5 zákona o advokacii, z nichž vyplývají podmínky k určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně a podmínky, kdy lze této žádosti nevyhovět. Podle žalobce tedy užití ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu nebylo na místě.
6. Žalobce konečně spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí i v porušení § 18c odst. 5 věty první zákona o advokacii, spočívajícího v tom, že žalovaná mohla v napadeném rozhodnutí určit advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žalobci, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňovaly a v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejsou uvedeny žádné zvláštní okolnosti, které by jí v určení advokáta bránily.
7. K podpoře své žaloby žalobce navrhl, aby soud provedl důkazy obsahem správního spisu žalované a spisem Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 1243/23.
8. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná uvedla, že žaloba není důvodná. Rozhodnutí o zastavení řízení bylo jediným možným postupem, neboť procesní rozhodnutí má přednost před rozhodováním věcným, při němž by komora musela rozhodnout o neurčení advokáta z důvodu, že by žádost byla případem již zjevně bezdůvodného uplatňování nebo bránění práva. Žalobní žádání žalobce a žalobní petit již nejsou v dané věci reálné, neboť v případě vrácení věci žalované k dalšímu řízení již žalovaná nemá, vzhledem k předmětu původní žádosti žalobce o určení advokáta, o čem opětovně rozhodovat. Předmět právní služby pro řízení před Ústavním soudem již dávno, dne 19. 5. 2023 odpadl. Žalovaná setrvala na zákonných důvodech pro zastavení řízení a odůvodnění svého rozhodnutí činí i součástí své procesní obrany proti žalobě. Žalovaná navrhla, aby Městský soud v Praze podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání před soudem

10. Při jednání před soudem žalobce poukazoval na vady napadeného rozhodnutí s odkazem na ust. § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního s tím, že v rozhodnutí je nepravdivě a zhrubě zkresleno, že řízení u Ústavního soudu, k němuž žádal o zastoupení, bylo odmítnuto pro opožděnost, žalovaná neměla důkazy o tom, že by ústavní stížnost byla opožděná a neposuzovala skutkovou podstatu opožděnosti podání ústavní stížnosti i ve vztahu ke spisu krajského soudu. Přednášel vady odůvodnění napadeného rozhodnutí a to, jak by mělo být napadené rozhodnutí správně odůvodněno z obou důvodů, pro které bylo původní rozhodnutí žalované zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze č.j. 3A 68/2023 -55. Uvedený rozsudek Městského soudu v Praze žalobce označil za rozhodující potenciál pro náhradu škody způsobené původním rozhodnutím žalované o jeho žádosti. Poukazoval na protiprávní postup žalované, která v původním rozhodnutí dle rozsudku Městského soudu v Praze předjímala právní názor k řízení před Ústavním soudem. V tom žalobce spatřoval překročení její pravomoci a poukazoval na obdobnou aplikaci ust. § 329 odst. 1 písm. b) trestního zákona v případě úředních osob, dopadající i na advokáty. Ke své námitce proti aplikaci ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 103/2011, v němž tento soud vyslovil, že důvod podle § 66 odst. 1 písm. g)

Shodu s prvopisem potvrzuje X.X.

správního řádu je dán tehdy, pokud v průběhu řízení o žádosti dojde k takové změně okolností, že rozhodnutí správního orgánu o žádosti již nebude mít pro žadatele význam. Podle žalobce v jeho případě k takové situaci nedošlo. V této souvislosti rozvíjel úvahy o nápravě nezákonného stavu, kdy v napadené rozhodnutí neobsahuje ani omluvu ani důvod, pro které mu původně nebyl určen advokát. V rozhodnutí měly být uvedeny pravdivé důvody, takové, aby zlepšily šance žalobce na vymáhání náhrady škody, případně v trestním řízení ve výroku o náhradě újmy. Poukázal na porušení zásad správního řízení s tím, že úřední osoba má povinnost dodržet nestrannost a neškodit, v daném případě neznemožnit žalobci uplatnit opravný prostředek podáním ústavní stížnosti. Pro aplikaci ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu bylo podstatné, zda by jiné rozhodnutí mohlo poskytnout žalobci šance v nároku na náhradu škody. Z rozhodnutí požadoval odstranit věty o liknavosti a neodpovědnosti žalobce, což se dotýká jeho cti a jeho pořádku v evidenci lhůt.

11. Zástupce žalovaného k důvodu zastavení řízení o žádosti citoval z rozhodnutí Ústavního soudu, poukázal na časovou souvislost původního rozhodnutí žalované, tj. že toto rozhodnutí bylo vydáno včas. Uvedl, že ve věci bylo vydáno logické a správné procesní rozhodnutí, když nelze rozhodovat podle hmotného práva, nejsou-li k tomu skutkové důvody. K namítaným důvodům původního rozhodnutí uvedl, že žalovaná nenahrazovala názory Ústavního soudu, neboť bylo na žalované, aby posoudila, zda nejde o bezdůvodné uplatňování práva a uvedl příklady, v nichž s takovým posuzováním uspěla. Žalovaná v dané věci měla jedinou možnost – zastavení řízení a v přednesu žalobce neshledala relevantní důvod k jinému rozhodnutí.

V.Posouzení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
13. Žaloba není důvodná.
14. V souzené věci je mezi účastníky řízení nesporné, pro jaký účel žalobce svou žádostí ze dne 15. 3. 2023 žádal o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c odst. 5 věty druhé zákona o advokacii, a to bezplatně. Z podkladů řízení a zejména z podané žádosti vyplývá, že žalobce podal ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2023 č. j. 101 Co 117/2022-2801, a to ve věci soudního řízení před obecními soudy, kdy žalobce vystupoval jako otec nezletilých dětí a podal žalobu pro zmatečnost. Žalobce v žádosti o určení advokáta uvedl doručení posledního rozhodnutí soudu v uvedené věci - Krajského soudu v Praze ke dni 6. 3. 2023. Žalovaná rozhodla o žádosti žalobce dne 14. 4. 2023 a v tomto svém prvním rozhodnutí advokáta žalobci neurčila. Rozhodnutí žalované bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2024 č. j. 3 A 68/2023-55, a to jak pro nesprávné, tak i pro nepřipadné posouzení důvodů pro neurčení advokáta žalobci, spočívajících jak v posouzení příjmových a majetkových poměrů žalobce, tak i okolností, zda šlo o zneužití práva nebo zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
15. Žalobce také nespornuje, že Ústavní soud ve věci ústavní stížnosti žalobce proti uvedenému usnesení Krajského soudu v Praze vydal dne 19. 5. 2023 usnesení sp. zn. IV.ÚS 1243/23, kterým ústavní stížnost odmítl a řízení před Ústavním soudem tím bylo skončeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.X.

16. Skutkový stav tedy byl v době vydání napadeného rozhodnutí takový, že žádost žalobce byla na základě rozhodnutí Městského soudu v Praze posuzována za situace a v čase, kdy řízení u Ústavního soudu, k němuž žádost žalobce o ustanovení advokáta a hájení jeho práv před tímto Ústavním soudem v uvedeném řízení směřovala, již bylo skončeno.
17. Žalobci lze dát za pravdu v tom, že zrušením rozhodnutí žalované vydaným již dne 14. 4. 2023, které bylo vydáno v čas a v souladu s přiměřeností lhůty pro podání ústavní stížnosti v zastoupení, došlo k plynutí času tak, že při opětovném projednávání žádosti žalobce již byla situace jiná, v mezidobí došlo k rozhodnutí o ústavní stížnosti žalobce a žalobce již neměl možnost přístupu k řízení u Ústavního soudu.
18. Otázkou tedy bylo, zda jde o okolnost, kterou bylo možné nějakým způsobem zvrátit či napravit tak, jak se zřejmě domnívá žalobce, zjevně v jeho požadavku na nikoliv procesní, ale věcné, avšak jinak odůvodněné rozhodnutí o žádosti, což vyplynulo z jeho přednesu při ústním jednání před soudem. Žalobce v podané žalobě konkrétně nedovožoval, k jakému účelu by případné rozhodnutí o určení advokáta žalobci bylo způsobitelné směřovat a jak by mohlo řízení u Ústavního soudu obnovit. Takový procesní prostředek soudní řád správní v přezkumném řízení vedeném před správními soudy nestanoví a ani stanovit nemůže. Z jeho přednesu při ústním jednání lze však dovozovat jiný účel. Totiž, že se žalobce domáhá rozhodnutí, jehož jiné odůvodnění by mu poskytlo šance domáhat se v jiném řízení náhrady škody vzešlé z důsledků zrušení původního (nezákonného) rozhodnutí žalované. Takové právní předpoklady mu však nové rozhodnutí o žádosti o určení advokáta nemůže zajistit a poskytnout, neboť jeho předmětem nemůže být posuzování časových událostí a právních souvislostí od doby podání žádosti pro účely právních nároků žalobce, ale opětovně toliko to, zda jsou dány důvody pro určení advokáta žalobci pro řízení před Ústavním soudem. Takový předmět řízení však již odpadl. Smysl výkladu změny okolností majících vliv na důvod zastavení ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu v rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 103/2011, kterého se žalobce dovolával při ústním jednání, je takový, že musí jít o změnu okolností majících vliv *na existenci předmětu řízení*, nikoliv o změnu okolností, případně významných pro jakékoliv další záměry účastníka např. v jiných řízeních.
19. Protože nastala zcela nesporná a průkazně doložená skutečnost, kterou soud ověřil z úřední činnosti z usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1243/23, že řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti žalobce bylo zastaveno pro vady podání, pak tato skutečnost brání věcnému rozhodnutí o určení advokáta pro odpadnutí předmětu řízení. V dané věci je rozhodující výrok Ústavního soudu o odmítnutí ústavní stížnosti, tedy to, že o ní bylo již rozhodnuto. Na uvedeném nemůže nic změnit oponentura žalobce, že důvod odmítnutí ústavní stížnosti byl postaven na jiných důvodech, než na důvodu opožděnosti ústavní stížnosti. Pro soud i pro žalovanou byl rozhodující výrok rozhodnutí Ústavního soudu a již vůbec nebylo na nich, aby se zabývaly důvody rozhodnutí Ústavního soudu. Ostatně tyto důvody z bodu 5 usnesení Ústavního soudu vyplývají, když šlo o vady podání, které (dle argumentační linie) Ústavního soudu bylo ve znalostech a možnostech žalobce odstranit již bez výzvy Ústavního soudu k odstranění vad.
20. Námitka žalobce týkající se nesprávné aplikace ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu je nejen nesprávná, ale i irelevantní. Domnění žalobce, že zákon o advokacii je v ust. § 18c odst. 5 zákona o advokacii o možnosti určit advokáta úpravou speciální oproti ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, neobstojí. Ust. § 18c odst. 5 zákona o advokacii obsahuje hmotněprávní úpravu (právo na určení advokáta), kterou nelze jako speciální vztahovat

Shodu s prvopisem potvrzuje X.X.

k procesnímu předpisu, jímž je § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu upravujícím podmínku, za níž již nelze vést řízení a řízení je třeba zastavit. Předmět řízení podle speciálních zákonů může být jakýkoliv, a pokud odpadne tento předmět, pak není již důvodu, aby správní orgán postupem podle správního řádu o tomto předmětu rozhodoval. K tomuto účelu je zakotveno ve správním řádu procesní ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) zákona a vliv na jeho aplikaci nemá žádné ustanovení speciálních zákonů, které upravují hmotněprávní podmínky pro určité právo či povinnost. Irelevance této námitky pak spočívá i v časových okolnostech, kdy již dále skutečně nemělo smysl vést řízení o určení advokáta v případě, kdy řízení, k němuž měl být advokát stanoven, bylo ukončeno.

21. Soud nevešel ani na návrhy provedení důkazů uplatněných žalobcem v podané žalobě k prokázání jeho tvrzení obsahem správního spisu žalované, neboť dokazování nebylo zapotřebí, když skutkový stav tak, jak jej vyličil žalobce sám a jak vyplývá ze správního spisu je nesporný, časové údaje, které tvrdí žalobce jsou pravdivé a vyplývají ze správního spisu včetně skutečností, které vedly k neurčení advokáta. Předmětem sporu totiž byla toliko právní otázka, zda lze pokračovat v řízení o žádosti žalobce k určení advokáta v případě, kdy řízení, k němuž mělo poskytnutí právní služby takovým advokátem směřovat, bylo ukončeno.
22. Téměř shodnou otázkou se ve své rozhodovací praxi zabýval již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č.j. 1 As 189/2022-32 a naposledy v nejaktuálnějším rozsudku č.j. 6As 58/2025-19 ze dne 13.11.2025, když připustil, že „*že systém zajištění právní pomoci stěžovatelům v řízení o ústavní stížnosti prostřednictvím určení advokáta žalovanou není ideální, neboť přístup k Ústavnímu soudu je ovlivněn průběhem a výsledkem správního řízení před žalovanou. Může se tak skutečně stát, že žalovaná nestihne ve lhůtě určené Ústavním soudem o určení advokáta rozhodnout, resp. stěžovatel v řízení o ústavní stížnosti si včas prostřednictvím žalované nezajistí zastoupení advokátem, a Ústavní soud ústavní stížnost odmítne. Ještě závažnější situace pak může nastat, pokud zamítavé rozhodnutí žalované bude v řízení před správními soudy pro nezákonnost zrušeno a žalovaná by měla určit advokáta dávno poté, co Ústavní soud ústavní stížnost odmítl. Tento systém tak vyžaduje komunikaci a součinnost všech aktérů, tj. žadatele o určení advokáta, žalované a Ústavního soudu, což může být v krátké lhůtě určené Ústavním soudem k odstranění vad ústavní stížnosti problematické, a nepochybně zde existuje riziko odepření přístupu k soudu. To však již nepřísluší posuzovat správním soudům v řízení o určení advokáta žalovanou, neboť jde o postup samotného Ústavního soudu.*“..... „*Ostatně v případě zrušení jí vydaného rozhodnutí by žalovaná neměla jinou možnost, než řízení opět zastavit podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu.*“
23. Městský soud v Praze tedy neshledal pochybení v postupu žalované v nyní napadeném rozhodnutí a dospěl k závěru, že řízení o žalobcově žádosti o určení advokáta žalovaná zastavila v souladu se zákonem. Proto soud podanou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
24. Výrok o nákladech v řízení dán ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce neměl ve věci úspěch. ostatně nebyl zastoupen advokátem a byl osvobozen soudem od soudních poplatků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje X.X.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. listopadu 2025

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.X.